

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Відокремлений структурний підрозділ
«Педагогічний фаховий коледж
Львівського національного університету імені Івана Франка»**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В. о. директора

_____ **О. І. Сурмач**

_____ 2021 р.
“__-__” _____

**СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

галузі знань

10 Природничі науки

для спеціальності

101 Екологія

Екологія землекористування і агробізнес,
Прикордонний екологічний контроль, Екологія
геологічного і суміжних середовищ

інституту, факультету, відділення

Відокремлений структурний підрозділ
«Педагогічний фаховий коледж Львівського
національного університету імені Івана Франка»

Силабус курсу
ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
2021-2022 навчального року

Назва курсу	ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
Адреса викладання курсу	вул. Тарнавського, 107, 79017 Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	ВСП «Педагогічний фаховий коледж Львівського національного університету імені Івана Франка»
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	101 Екологія, 10 Природничі науки
Викладач курсу	Химочка Галина Михайлівна
Контактна інформація викладачів	halyna.khymochka@lnu.edu.ua galyna_khymochka@ukr.net
Консультації по курсу відбуваються	У день викладання курсу відповідно до розкладу (вул. Тарнавського, 107, ауд. 304) Також проводяться он-лайн консультації у системі Moodle. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://natcollege.lnu.edu.ua/
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати здобувачам необхідні знання про раціональне та ефективне використання природно-ресурсного потенціалу у промисловому комплексі, управління природокористуванням, фінансово-економічного механізм охорони навколишнього середовища, а також про міжнародний досвід і співробітництва в галузі охорони навколишнього середовища і природокористування.
Коротка анотація курсу	Навчальна дисципліна читається для студентів III-го курсу, спеціальностей 101 Екологія п'ятого семестру в обсязі 2-х кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Мета дисципліни – вивчення економічних основ взаємодії суспільства і природи, формування у студентів еколого-економічного світогляду та надання їм відповідних знань про раціональне й ефективне використання природно-ресурсного потенціалу у промисловому комплексі, управлінням природокористуванням, методи визначення еколого-економічної ефективності природоохоронних заходів, оцінки еколого-економічних збитків від антропогенного порушення навколишнього середовища, формування фінансово-економічного механізму охорони навколишнього середовища та узагальнення міжнародного досвіду та розвитку міжнародного співробітництва в галузі охорони навколишнього середовища і природокористування.

	<p>Для досягнення поставленої мети виділяються такі цілі курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сформувані у студентів стійкі знання з теорії економіки природокористування; - навчити студентів давати еколого-економічну оцінку різним видам природних ресурсів; - отримання вмінь та навичок щодо передбачення масштабів завданого збитку як природним ресурсам, так і в цілому суспільству, оцінювати шкоду завдану навколишньому природному середовищу, обчислювати величину плати за використання природних ресурсів, забруднення атмосферного повітря, водних об'єктів, розміщення відходів.
Література для вивчення дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Борейко В. І. Економіка довкілля та природокористування: Навч. посібник. / В. І. Борейко. – Рівне: НУВГП, 2011. – 255 с. 2. Макарова Н.С. Економіка природокористування: Навч. посібник для вузів / Н.С.Макарова, Л.Д.Гармідер, Л.В.Михальчук – К.: Центр Учбової Літератури, 2007. – 320с. 3. Мельник Л. Г. Екологічна економіка: Підручник. / Л. Г. Мельник. - Суми: ВТД „Університетська книга”, 2002. – 346 с. 4. Основи екології. Екологічна економіка та управління природокористуванням: Підручник / За заг. ред. Л. Г. Мельника, М. К. Шапочки. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2007. – 759 с. 5. Царенко О.М. Основи екології та економіка природокористування. Курс лекцій : навчальний посібник / О. М. Царенко, О. О. Несветов, М. О. Кадацький. – Суми : Вид. "Університетська книга", 2011. – 326 с.
Тривалість курсу	60 год.
Обсяг курсу	24 год. аудиторних занять (лекції), 12 год. практичних занять та 24 год. самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу здобувач буде:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні категорії та поняття; - основні проблеми раціонального природокористування у сучасних умовах; - перспективні напрямки розвитку суспільного виробництва з урахуванням стану якості навколишнього середовища; - напрямки комплексного використання природних ресурсів; - оцінки природних ресурсів і пошуку економічних механізмів досягнення їх раціонального використання; - процедури створення економічного механізму відновлення деградованої природи, а також управління природокористуванням. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проводити розрахунки збору платежів за використання природних ресурсів, за їх забруднення, розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів;

	- складати запити на виділення коштів з Державного фонду ОНПС для здійснення природоохоронних заходів і т. ін.
Ключові слова	Природокористування, раціональне природокористування, економіка, забруднення, навколишнє середовище, економіка природокористування
Формат курсу	Очний. Проведення лекцій і консультацій для кращого розуміння тем
Теми	Подано у таблиці
Підсумковий контроль, форма	Залік у кінці семестру комбінований
Пререквізити	«Загальна екологія», «Екологічне законодавство», «Економічна теорія», «Збалансоване природокористування»
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, презентації, семінарські заняття, творче індивідуальне завдання, дискусія. Робота в системі Moodle, побудова електронного навчання як простору прояву пізнавальних ініціатив.
Необхідне обладнання	персональний комп'ютер, проектор, використання мультимедійних технологій
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Поточний контроль знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять. Тестовий контроль проводиться на лекційних заняттях 2 рази протягом семестру. Семестр закінчується здачею заліку з навчальної дисципліни. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі практичних робіт і контрольного тестування. Оцінювання знань студента здійснюється за 100 бальною шкалою протягом семестру.
Питання до заліку чи екзамену.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Економіка природокористування як наука, об'єкт його вивчення. 2. Законодавча база України у сфері охорони навколишнього середовища. 3. Загальна класифікація природних ресурсів. 4. Класифікація природних ресурсів за призначенням. 5. Природні ресурси і природні умови. 6. Принципи природокористування. 7. Законодавча база економічного механізму природокористування. 8. Сутність та основні елементи економічного механізму природокористування. 9. Роль економічного механізму в забезпеченні охорони навколишнього природного середовища. 10. Основні джерела фінансування природоохоронних заходів. 11. Види платежів за забруднення природного середовища. 12. Принципи формування державного і місцевого природоохоронних бюджетів. 13. Сутність управління в галузі ОНПС, його функції.

	<p>14. Законодавчі функції управління.</p> <p>15. Виконавчі функції управління.</p> <p>16. Моніторинг навколишнього природного середовища.</p> <p>17. Державний контроль за станом навколишнього природного середовища.</p> <p>18. Загальна класифікація порушень навколишнього природного середовища.</p> <p>19. Сутність економічних збитків від порушення НПС та їх класифікація</p> <p>20. Методи визначення економічних збитків.</p> <p>21. Екологічне оподаткування.</p> <p>22. Фонди охорони навколишнього природного середовища.</p> <p>23. Фінансові методи стимулювання природоохоронної діяльності.</p> <p>24. Економічне стимулювання раціонального природокористування.</p> <p>25. Екологічне страхування.</p> <p>26. Екологічна сертифікація.</p> <p>27. Міжнародне співробітництво в галузі ОНПС.</p> <p>28. Основні напрямки і форми міжнародного природоохоронного співробітництва.</p>
Опитування	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу на сайті:</p> <p>http://e-learning.lnu.edu.ua/</p>

Схема курсу

Тиждень	Тема занять	Форма діяльності та обсяг годин	Термін виконання
<u>Змістовий модуль 1. «Економічний розвиток суспільства та природне середовище»</u>			
1.	Тема 1. Економіка природокористування як наука та екологічна політика держави.	Лекції – 2 год, практичне заняття – 1 год, самостійна робота – 2 год	1 тиждень
2.	Тема 2. Правове забезпечення охорони навколишнього середовища.	Лекції – 2 год, практичне заняття – 1 год, самостійна робота – 2 год	1 тиждень
3.	Тема 3. Еколого-економічна класифікація природних ресурсів.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 2 год	1 тиждень
4	Тема 4. Механізм управління природокористуванням.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 2 год	1 тиждень
<u>Змістовий модуль 2. Основи платного природокористування в Україні.</u>			
<u>Міжнародний досвід і співробітництво в галузі охорони навколишнього середовища.</u>			
5	Тема 5. Економічний механізм природокористування і охорони	Лекції – 2 год, самостійна робота – 2	1

	навколишнього середовища.	год	тиждень
6	Тема 6. Економічна оцінка природних ресурсів.	Лекції – 2 год, практичне заняття – 2 год, самостійна робота – 2 год	1 тиждень
7	Тема 7. Основи платного природокористування в Україні.	Лекції – 2 год, практичне заняття – 3 год, самостійна робота – 2 год	1 тиждень
8	Тема 8. Теорія економічних збитків від антропогенного впливу на довкілля. Відшкодування в установленому порядку збитків, завданих порушенням законодавства про ОНПС.	Лекції – 2 год, практичне заняття – 3 год, самостійна робота – 2 год	1 тиждень
9	Тема 9. Фінансово-кредитний механізм охорони навколишнього природного середовища. Економічне стимулювання раціонального природокористування.	Лекції – 2 год, практичне заняття – 1 год, самостійна робота – 2 год	1 тиждень
10	Тема 10. Економічні санкції в галузі природокористування. Економічна ефективність природоохоронних заходів.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 2 год	1 тиждень
11	Тема 11. Державні цільові та інші екологічні програми.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 2 год	1 тиждень
12	Тема 12. Міжнародний досвід і співробітництво в галузі охорони навколишнього середовища.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 2 год, контрольна робота- 1 год.	1 тиждень